

HULP- EN DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN

ACTIEPLAN 2018 – 2020

GEVANGENIS MECHELEN

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Omgevingsanalyse.....	4
2.1 Historiek gevangenis Mechelen.....	4
2.2 Infrastructuur gevangenis Mechelen.....	4
2.3 Aanbod Hulp – en dienstverlening.....	5
2.4 Overlegstructuren.....	7
2.5 Gedetineerdenpopulatie.....	7
2.6 Focusgroepen.....	8
2.7 Personeelssituatie gevangenis.....	9
2.8 Actieplan 2016 – 2018.....	9
3. Actieplan 2018 – 2020.....	10
3.1 Overkoepelende doelstellingen.....	10
3.2 Domeinspecifieke doelstelling.....	16

1. Inleiding

2017 was opnieuw een jaar met veel beweging en verandering voor de gevangenis van Mechelen. Zo was er de start van een nieuw inrichtingshoofd in de gevangenis en een nieuwe beleidscoördinator. Binnen de diensten van de Vlaamse Gemeenschap was er ook een wissel van de sportfunctionaris en bibliotheekmedewerker.

Verandering biedt gelukkig nieuwe kansen en opportuniteiten. Met een nieuw samengesteld team van partners van de hulp – en dienstverlening was 2017 een ideaal moment voor mij als beleidscoördinator om verder te breien aan het actieplan 2016 - 208 en ook om samen met alle partners stil te staan bij onze prioriteiten en waar wij ons als team hulp- en dienstverlening aan gedetineerden de komende twee en een half jaar voor willen inzetten.

Zoals ook het voorgaande actieplan ontstaan is, werd er opnieuw gekozen voor een bottom-up proces, waarbij de doelstellingen en acties ontsproten zijn uit de dagdagelijkse praktijk van de leden van het coördinatieteam, Objektif genaamd. Deze doelstellingen en acties werden voorgelegd, besproken en goedgekeurd tijdens de verschillende beleidsteams. Op deze manier zijn we tot een gedragen lokaal actieplan gekomen.

Ik wil heel graag de leden van Objektif en van het beleidsteam bedanken voor de fijne samenwerking en hun inzet in het tot stand komen van dit actieplan. Ook wil ik de medewerkers van justitie bedanken voor hun inzet en het mee helpen realiseren van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden!

De voorbije periode probeerde ik opnieuw te investeren in de contacten met de Stad Mechelen en de VDAB Mechelen. Doordat verschillende beleidscoördinatoren elkaar op relatief korte tijd wisselden is deze samenwerking de voorbije jaren naar de achtergrond geschoven. Ik wil de medewerkers alvast bedanken om te blijven investeren in de gevangenis Mechelen en ik ben alvast ook heel verheugd dat de Stad Mechelen vertegenwoordigd is in het beleidsteam van de gevangenis Mechelen.

We willen dit actieplan gebruiken als dagdagelijks instrument om de komende twee en een half jaar mee aan de slag te gaan. Een flexibel instrument om mee te helpen onze doelstellingen te bereiken. Zoals elke organisatie zijn we onderhevig aan veranderingen en actualiteit en dit speelt in de context van een gevangenis nog des te meer. Daarom willen we het actieplan mee vorm geven naar de evoluties en veranderingen die we in de toekomst zullen ondergaan.

Ik kijk alleszins vol vertrouwen naar de toekomst en naar de samenwerking met alle partners om van dit actieplan en onze doelstellingen een succes te maken!

Liesbet Claeys
Beleidscoördinator Hulp- en dienstverlening
Gevangenis Mechelen

2. Omgevingsanalyse

2.1 Historiek gevangenis Mechelen

De gevangenis van Mechelen is een gesloten inrichting uit de 19de eeuw die gebouwd werd volgens de typische panopticon structuur. De stervorm zorgt ervoor dat het centrum een overzicht heeft over de verschillende vleugels. De gevangenis werd in 1874 in gebruik genomen als arresthuis. Er is plaats voor 84 gedetineerden, het bevolkingsaantal ligt in realiteit altijd hoger.¹

Als arresthuis huisvest de gevangenis van Mechelen voornamelijk beklaagden die in hechtenis zitten in afwachting van hun proces of het verdere verloop van rechtsprocedure. Het merendeel van deze groep verblijft relatief kort in de gevangenis. Het spreekt voor zich dat deze groep ook andere noden en behoeften heeft dan veroordeelde gedetineerden.

Er wordt met het aanbod hulp- en dienstverlening uiteraard rekening gehouden met de noden en behoeften van deze groep en we proberen hier zo goed als mogelijk op in te spelen. Er wordt bijvoorbeeld meer ingezet op administratieve begeleiding, kortdurende onderwijstrajecten en ander kortdurend aanbod.

Vleugels A en B kennen een gesloten regime, gedetineerden spenderen de meeste tijd op cel. Vleugel C kent 10 cellen en in het verleden een beperkt 'open deur-regime'. Sinds een zestal maanden kent de vleugel C een volledig 'open deur-regime'. De celdeur gaat open om 6u15 en blijft open tot 's avonds 20u15. De gedetineerden schreven zelf mee aan het reglement voor deze vleugel. Eén van de belangrijkste voorwaarden om op vleugel C te kunnen verblijven is dat er een tewerkstelling of dagbesteding voor handen is. Bij tucht kunnen ze opnieuw een cel op een andere vleugel toegewezen krijgen die een gesloten regime kent.

2.2 Infrastructuur gevangenis Mechelen

De partners van de hulp- en dienstverlening kunnen gebruik maken van de infrastructuur van de gevangenis voor hun aanbod. De infrastructuur beschikbaar voor activiteiten zijn de volgende:

- 5 spreekruimtes voor individuele contacten met gedetineerden
- Praktijklokaal (Lokaal A)
- Leslokaal B (lessen en vormingen)
- Commissiezaal (lessen en vormingen)
- Bibliotheek + aansluitend een leesruimte en/of vergaderruimte
- Interlevensbeschouwelijke ruimte (vroegere kapel): erediensten – inhoudelijke vormingen
- Fitnessruimte
- Theaterzaal: muziek-evenementen, theater, film, proclamatie, ..
- Bezoekzaal: beschikbaar 's avonds, ligt buiten het cellulair deel
- Wandeling: evenementen, buitensport, ..

¹ De dagpopulatie op 26 juni 2018 bedraagt 117 gedetineerden.

Naast bovenstaande infrastructuur beschikken we als partners van hulp- en dienstverlening over 1 groot lokaal waar verschillende bureaus staan. We hanteren een 'clean desk' policy gezien niet alle partners dagelijks aanwezig zijn en computers en bureaus gedeeld worden met elkaar.

De grote ruimte is opgedeeld door kasten, de tweede ruimte wordt gebruikt als vergaderruimte. Het lokaal is zeker een ontmoetingsruimte voor verschillende partners, lesgevers, vrijwilligers en personeel.

2.3 Aanbod hulp- en dienstverlening

Als we kijken naar het aanbod in 2015, bij de opmaak van het vorige actieplan zijn er een aantal noemenswaardige wijzigingen in het aanbod van de hulp- en dienstverlening. Hieronder maken we even een opsomming:

- Het groepsonthaal dat georganiseerd werd door de trajectbegeleiders JWW werd gewijzigd naar een individueel warm onthaal en wordt verzorgd door vrijwilligers van het CAW. Wekelijks krijgen de nieuwkomers in de gevangenis een persoonlijk gesprek met de vrijwilliger van het CAW. Deze gesprekken kunnen ook in het Engels en het Frans gevoerd worden. Ondanks de meerwaarde van deze aanpak stellen we anderzijds vast dat deze aanpak afhankelijk is van de inzet en aanwezigheid van vrijwilligers en dat we heden niet kunnen spreken van een stabiel warm onthaal.
- Er vonden sinds 2017 een tweetal workshops Budget in zicht plaats, ondersteund door CAW Boom Mechelen Lier. Omdat de trajectbegeleiders merkten dat er heel wat vragen rond financiële problemen bij hen kwamen werd er in juni 2018 gestart met een budgetcoach in de gevangenis van Mechelen. De budgetcoach is één halve dag per maand aanwezig en biedt individuele financiële begeleiding en hulp aan gedetineerden. Er kan, rekening houdend met de context van de gevangenis, informatie, tips en advies rond budget gegeven worden. Eind 2018 zullen we dit evalueren.
- Het Centraal aanmeldpunt drugs (CAP) viel weg in mei 2016 en werd nadien vervangen door TANDEM (Toeleiding en aanmelding na Detentie en meer). Tandem startte op in september 2017 en spitst zich niet meer enkel toe op doorverwijzing voor druggebruikers maar ook op doorverwijzing voor ruimere psychische problematieken.
- Het fitnessaanbod dat stopte in de zomer 2015 werd begin 2018 opnieuw opgestart. Op deze manier kan elke gedetineerde opnieuw minimaal twee uur sporten in de week.
- Het onderwijsaanbod blijft stabiel en gevarieerd. Er wordt heel wat ingezet op het leren van de Nederlandse taal, gezien 1/3 van de gedetineerdenpopulatie de Nederlandse taal niet machtig is. Verder worden er korte modules aangeboden, gericht op de doelgroep binnen een arresthuis. Een aantal cursussen vallen weg, omwille van te weinig interesse of omdat het enkel nog via e-learning aangeboden wordt en dit niet realiseerbaar is in de gevangenis van Mechelen.

De opleiding schilderen, professionele schoonmaaktechnieken, Photoshop, theoretisch rijbewijs, VCA en Webleren VDAB vallen weg.

- Voor sport en cultuur wordt er hard gewerkt om een stabiel en laagdrempelig aanbod uit te werken via crea-atelier en sportaanbod.

Verder zag het hulp- en dienstverleningsaanbod er in 2017 en 2018 als volgt uit:

❖ **Welzijn en gezondheid**

- Trajectbegeleiding JWW – CAW Boom Mechelen Lier
- Individuele begeleiding CGG De Pont
- Herstelgericht aanbod (film – slachtoffer in beeld – dag van het slachtoffer)
- Kinderbezoek
- Moedergroep
- Gespreksgroep AA
- Moderator: Dader-slachtoffer bemiddeling

❖ **Onderwijs**

- Basiscursus Schilderen
- Basiscursus Elektriciteit
- Basismodule ICT
- Professionele schoonmaaktechnieken
- EHBO
- Engels
- Frans
- Nederlands op de gevangenisvloer
- Webleren VDAB
- Rijbewijs
- VCA
- NT2
- Begeleiding examencommissie
- Maatschappelijke oriëntatie

❖ **Tewerkstelling**

- Individueel aanbod detentieconsulent

❖ **Sport**

- Fitness
- Voetbaltraining
- Spinning
- Conditietraining

❖ **Cultuur**

- Bibliotheek
- Gespreksgroepen – Café détiné
- Storytelling
- Papa's lezen voor
- Filmavond
- Rondom Prison
- Gedichten schrijven
- Op.Recht.Mechelen

- Jaarlijkse BBQ
- Winterevenement
- Omgaan met Lastige situaties

2.4 Overlegstructuren

De huidige overlegstructuren zijn de volgende:

- Beleidsteam
- Coördinatieteam: Objectif
- Werkgroep Cultuur
- Werkgroep Welzijn en Gezondheid
- Werkgroep Onderwijs
- Werkgroep Herstel (vanuit justitie aangestuurd)
- Werkgroep suïcidepreventie

Naar aanleiding van de nieuwe doelstellingen en acties in het Actieplan 2018-2020 zullen we deze overlegstructuren herbekijken. Er komt alvast een nieuwe werkgroep drugspreventie en een werkgroep communicatie.

2.5 Gedetineerdenpopulatie

Er werden het voorbije half jaar twee populatieschetsen uitgevoerd, één in december 2017 en eentje in maart 2018. Omdat de populatie in een arresthuis continu wisselt vinden we het vanuit de hulp- en dienstverlening heel belangrijk om deze evolutie op te volgen en indien nodig ons aanbod bij te stellen. Wij stellen voorop om gemiddeld drie keer per jaar een populatieschets in de gevangenis van Mechelen uit te voeren.

We zagen sinds de zomer 2017 de populatie dalen van een gemiddelde dagpopulatie van 120 gedetineerden naar ongeveer 100 gedetineerden, wat zeer uitzonderlijk was. Sinds april 2018 is de dagpopulatie opnieuw aan het stijgen.

Verder kunnen we uit de populatieschetsen concluderen dat ongeveer 70% het statuut van beklaagde heeft en 30% veroordeeld is.

Beide schetsen tonen aan dat ongeveer 1/3de de Nederlandse taal niet spreekt en dat de gedetineerden in de gevangenis van Mechelen een vrij jonge leeftijd hebben. Meer dan 1/5de van de populatie is jonger of gelijk aan 24 jaar. In de eerste populatieschets is 76% van de bevolking jonger of gelijk aan 39 jaar, in de tweede loopt dit zelf op tot 87%.

De helft van de gevangenispopulatie heeft de Belgische nationaliteit. Gemiddeld 12% heeft de Marokkaanse nationaliteit en 8% de Roemeense nationaliteit. Naast deze 3 nationaliteiten zijn er gemiddeld nog 16 andere nationaliteiten aanwezig in de gevangenis. Deze populatie en samenstelling wijzigt uiteraard continu.

45% van de populatie verblijft minder dan 3 maanden in de gevangenis, meer dan 70% verblijft niet langer dan 6 maanden in de gevangenis. De keuze om te blijven inzetten op bijvoorbeeld kortdurende modules onderwijsaanbod blijft hier een goede keuze.

Naar woonplaats van de gedetineerden zien we dat 20% zijn woonplaats in Mechelen kent. Meer dan 50% kent een woonplaats in de provincie Antwerpen. Bijna 25% van de populatie heeft geen gekende woonplaats en ongeveer 7% heeft een woonplaats in het buitenland.

Uiteraard zijn dit momentopnames uit slechts twee populatieschetsen. We willen hier blijvend op inzetten om na te gaan of er inderdaad sprake is van bepaalde tendensen en of dit daadwerkelijk het profiel van de populatie van de gevangenis Mechelen weerspiegelt.

2.6 Focusgroepen

In 2017 was er één bevraging bij de gedetineerden die polste naar de noden en behoeften van het activiteiten aanbod, hierbij werden 37 gedetineerden kwalitatief bevraged (31% van de toenmalige populatie).

In 2018 vonden twee focusgroepen plaats over het activiteiten aanbod. Een focusgroep voor vleugel A en een focusgroep voor vleugel B.

Een belangrijke conclusie uit beide bevragingen blijkt dat de informatiedoorstroming over het activiteiten aanbod naar gedetineerden zeer moeilijk verloopt. De infokanalen zijn statisch en weinig aantrekkelijk. Ze zijn ook niet steeds op up-to-date. Gedetineerden halen hun informatie hoofdzakelijk bij medegedetineerden.

Het spreek dus voor zich dat we verder blijven inzetten of de informatiedoorstroming en communicatie naar gedetineerden. Dit wordt ook specifiek als doelstelling vooropgesteld in het nieuwe actieplan.

Sport, muziek en ontspanning zijn de meest gevraagde activiteiten. De meeste gedetineerden verkiezen ook de wandeling boven andere activiteiten die op dat moment zouden gepland staan.

2.7 Personeelssituatie Gevangenis Mechelen

De personeelssituatie in de gevangenis is reeds enige tijd allesbehalve rooskleurig. Naast het feit dat het personeelskader onder het gerationaliseerd cijfer zit, komt hierbij nog kijken dat binnen dit cijfer, personeelsleden geteld worden die nog verlof opnemen voorafgaand aan hun pensioen en dus voorlopig niet vervangen worden. Er zijn ook een aantal personeelsleden bij geteld die ergens anders werken. De voorbije maanden zijn wel een aantal stagiairs gestart, maar er komen ook nog mutaties aan.

Bovenstaand gegeven maakt dat het personeel een hoge werkdruk kent en het kader onder druk komt te staan.

Omwille van personeelstekorten gebeurde het in 2018 meermaals dat activiteiten geschrapt werden. Daarnaast kende 2018 tot heden² ook 15 stakingsdagen en twee weken waarin stiptheidsacties gedaan

² 26/6/2018

werden. Dit had meerdere telkens als gevolg dat (een deel van) het groepsaanbod diende geschrapt te worden.

Een personeelskader onder druk heeft ongetwijfeld gevolgen voor de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, in eerste zin plaats al zeker naar de bejegening van gedetineerden en in tweede plaats voor het draagvlak en activiteitenaanbod van de diensten van de hulp- en dienstverlening.

2.8 Actieplan 2016 – 2018

In het nieuwe actieplan 2018 - 2020 wordt er deels verder gebreed op het vorige actieplan. Voornamelijk wat betreft het stuk communicatie naar gedetineerden en wat betreft participatie van gedetineerden. Ook voor de samenwerking met justitiële partner zijn er een aantal nieuwe acties ontwikkeld. We blijven verder inzetten op een onthaalgesprek met elke nieuwe medewerker van justitie. Wij ervaren dergelijk initiatief immers als zeer zinvol.

We wensen blijvend in te zetten op het sensibiliseren van extramurale diensten over de problematiek van de overgang van vrijheid naar detentie en omgekeerd. Eerste kleine stappen werden in deze richting gezet met het organiseren van overlegmomenten met de Stad Mechelen en het Agentschap voor Integratie en Inburgering.

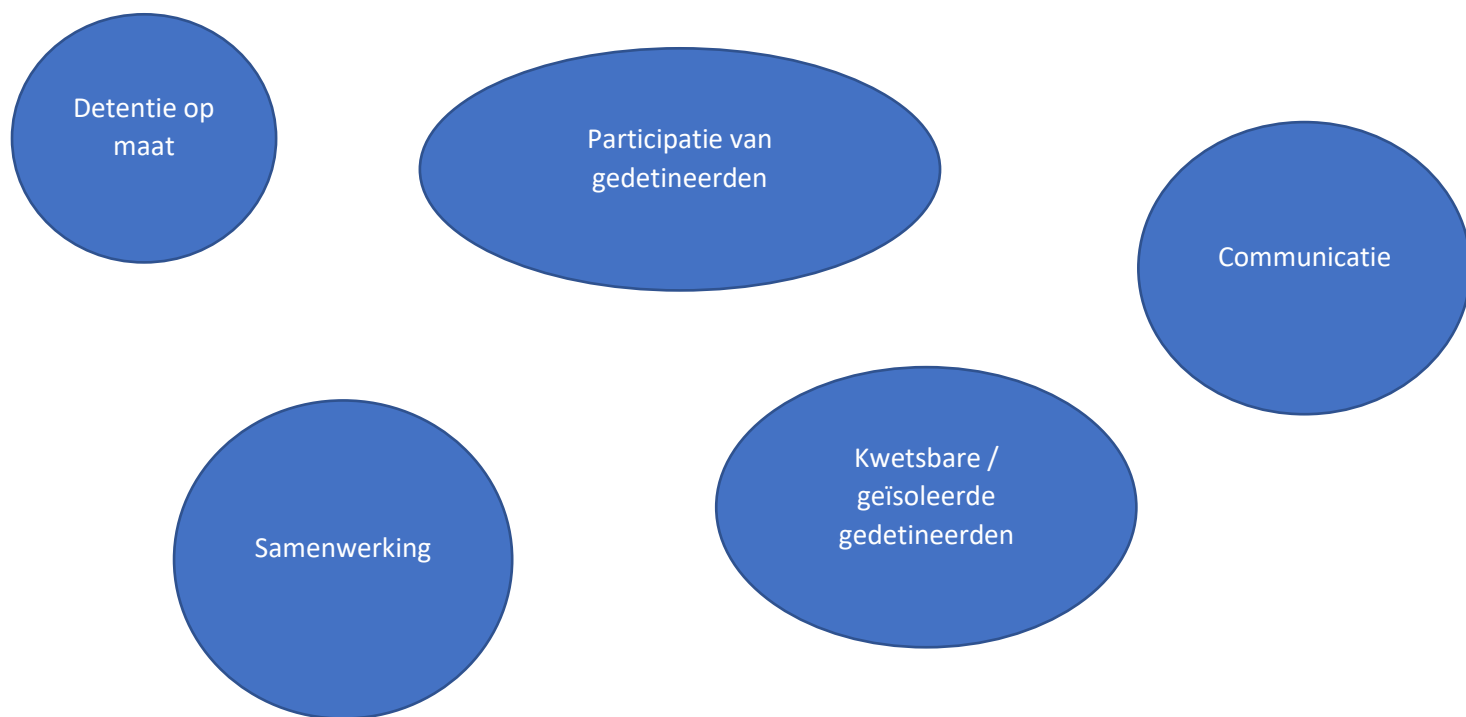
2.9 Aanpak Radicalisering in de gevangenis

Een nieuwe beweging en moeilijke oefening waar we de komende tijd verder mee aan de slag zullen moeten gaan is de aanpak van radicalisering in de gevangenis.

Waar DG EPI en het Departement Welzijn, volksgezondheid en Gezin een gezamenlijke aanpak uitgeschreven heeft, is het nu aan de lokale partners om dit in de praktijk verder uit te werken. Het zal voor iedere partner hulp- en dienstverlening alsook voor de justitiële partner een oefening worden om dit in de praktijk om te zetten en een goede samenwerking op te zetten.

2 Actieplan 2018 – 2020

Met het Coördinatieteam (Objektif) kwamen we tot een vijftal clusters waar we de komende tijd verder willen op inzetten. We hebben deze vertaald naar strategische doelstellingen en concrete acties aan gekoppeld.

Overkoepelende doelstellingen

Strategische doelstelling 1 : We streven naar detentie meer op maat van de gedetineerde	
Actie 1: We ontwikkelen een visie, werkwijze, afsprakenkader en een draagvlak om detentietrajecten uit te stippelen voor gedetineerden die hiervoor vragende partij zijn.	
Trekker	Trajectbegeleider
Betrokkenen	Leden Objektif + PSD
Timing	Zomer 2019
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Uitgeschreven kader waarin partners kunnen werken
Actie 2: We stippelen samen met de partners en gedetineerden een aantal detentietrajecten uit en evalueren nadien de testcase.	
Trekker	Trajectbegeleider
Betrokkenen	Leden Objektif + PSD
Timing	Eind 2020
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Een vijftal uitgeschreven en geëvalueerde testcases.

Strategische doelstelling 2: We streven naar meer participatie voor gedetineerden.		
Operationele doelstelling 1: We werken een visie uit als team Vlaamse Gemeenschap omtrent participatie van gedetineerden.		
Duiding: Participatie door gedetineerden is een populair begrip en wordt al snel in de mond genomen door velen, maar wordt ook op vele manieren geïnterpreteerd. We willen als team van de Vlaamse Gemeenschap in eerste instantie dit begrip ontleden, wat betekent dit voor ons team en hoe willen we hiermee concreet aan de slag.		
Actie 2.1.1: We maken een inventarisatie van de huidige participatievormen in de gevangenis van Mechelen en evalueren deze.		
	Trekker	Beleidscoördinator
	Betrokkenen	Objektif
	Timing	Eind 2018
	Kosten	Personeelsinzet
	Indicator	Inventarisatielijst
Actie 2.1.2: We organiseren een denkoefening rond participatie van gedetineerden en hoe wij hier als partners van de Vlaamse gemeenschap mee aan de slag willen gaan.		
	Trekker	Beleidscoördinator
	Betrokkenen	Objektif
	Timing	Eind 2018
	Kosten	Personeelsinzet
	Indicator	Samenkomst Objectif + uitgeschreven resultaten van de denkoefening
Actie 2.1.3: We schrijven een visietekst uit over hoe we participatie van gedetineerden zien en willen vertalen naar de praktijk in de gevangenis van Mechelen.		
	Trekker	Beleidscoördinator
	Betrokkenen	Objektif
	Timing	Juni 2019
	Kosten	Personeelsinzet
	Indicator	Visietekst Participatie in de gevangenis Mechelen
Operationele doelstelling 2: We ondersteunen het buddyproject voorgesteld door gedetineerden en geven het mee vorm.		
Tijdens het gedetineerdenoverleg werd voorgesteld om met een buddyproject te starten voor het onthaal, het informeren en het ondersteunen van nieuw binnenkomende gedetineerden. Het betreft een vorm van peer-to-peer –support.		
Actie 2.2.1: We werken het buddyproject verder concreet uit en werken een stappenplan uit.		
	Trekker	Beleidscoördinator
	Betrokkenen	Objektif
	Timing	Eind 2018
	Kosten	personeelsinzet
	Indicator	Werkdocument en stappenplan
Actie 2.2.2: We betrekken alle relevante partijen mee in het project en proberen een draagvlak voor het buddyproject te creëren.		
	Trekker	Beleidscoördinator
	Betrokkenen	Objektif – directie
	Timing	2018 – 2019
	Kosten	Personeelsinzet
	Indicator	Aantal genomen initiatieven
Actie 2.2.3: We geven het buddyproject mee vorm door te werken met een “learning area” voor dit project in de gevangenis van Mechelen. De “learning area” wordt permanent geëvalueerd en bijgesteld		
	Trekker	Beleidscoördinator
	Betrokkenen	Objektif – CBE – vrijwilliger – directie
	Timing	Doorlopend
	Kosten	personeelsinzet
	Indicator	Uitgeschreven bevindingen voor deze learning area en bijstellingen

Strategische doelstelling 3: De Vlaamse partners werken verder aan een optimale samenwerking met de partners van justitie.

Operationele doelstelling 1: We willen het personeel beter informeren en sensibiliseren over het aanbod van de hulp- en dienstverlening.

Motivering: Door het personeel beter te informeren over het aanbod van de hulp- en dienstverlening, willen we een aantal frustraties, gevoeligheden en bezorgdheden opvangen. Samen met het informeren hopen we hen ook sensibiliseren over de meerwaarde van het aanbod.

Actie 3.1.1: Samen met de domeinverantwoordelijke van Justitie wordt bekeken hoe we het personeel beter kunnen informeren over het aanbod hulp- en dienstverlening.

Trekker	Beleidscoördinator
Betrokkenen	Domeinverantwoordelijke Justitie – Objectif
Timing	Midden 2019
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Uitgewerkt document over manier van informeren

Actie 3.1.2: Ontwerp van een informatiebrochure hulp- en dienstverlening voor elk nieuw personeelslid van justitie.

Trekker	Beleidscoördinator
Betrokkenen	Beleidscoördinator – Organisatieondersteuner – Afdeling beleidsontwikkeling
Timing	Eind 2019
Kosten	Departement WVG
Indicator	Aantal brochures dat meegegeven wordt tijdens het onthaalgesprek

Actie 3.1.3: Bij uitzonderlijke activiteiten sluiten we aan op de briefing, zodat dit mondeling kan toegelicht worden aan de aanwezige personeelsleden.

Trekker	Organisatieondersteuner
Betrokkenen	Domeinverantwoordelijke licht eigen activiteit toe
Timing	Doorlopend
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Oplijsting van het aantal toelichtingen

Actie 3.1.4: In overleg met de opleidingsverantwoordelijke binnen de gevangenis Mechelen, werken we een instrument uit om de werking uitgebreider te kunnen uitleggen aan nieuw personeel.

Trekker	Beleidscoördinator
Betrokkenen	Objectif – Opleidingsverantwoordelijke justitie
Timing	Zomer 2019
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Uitgeschreven instrument – aantal infomomenten

Operationele doelstelling 2: We zijn meer zichtbaar als samenwerkingspartner van Justitie, werken samen op persoonlijke basis en worden als actieve partner beschouwd.

Actie 3.2.1: We organiseren jaarlijks twee activiteiten waarbij we het personeel betrekken of in de kijker zetten.

Trekker	Organisatieondersteuner
Betrokkenen	Objectif
Timing	Eind 2020
Kosten	Nog te bepalen
Indicator	Oplijsting en evaluatie activiteiten

Actie 3.2.2: We werken nauw samen met de domeinverantwoordelijke hulp- en dienstverlening en trachten deze zoveel als mogelijk actief te betrekken met de werking.

Trekker	Beleidscoördinator
Betrokkenen	Objectif
Timing	Doorlopend
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Afsprakenkader met domeinverantwoordelijke

Strategische doelstelling 4: de partners van de Vlaamse gemeenschap werken verder aan een optimale communicatie om het aanbod van hulp- en dienstverlening kenbaar te maken.

Operationele doelstelling 1: We ontwerpen een communicatieplan gericht op de interne en externe communicatie.

Duiding: We merken dat we vanuit het coördinatieteam nog beter moeten nadenken over hoe we communicatie aanpakken. Communicatie tussen de partners onderling, communicatie naar de Justitiële partner maar ook externe communicatie, zoals met diensten van de stad, de pers en dergelijke...

Actie 4.1.1: We richten een werkgroep 'communicatie' op om de verschillende processen rond communicatie verder uit te tekenen.

Trekker	Beleidscoördinator
Betrokkenen	Organisatieondersteuner – Bibliotheekmedewerker – cultuurfunctionaris
Timing	Start najaar 2018
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Aantal bijeenkomsten werkgroep – visietekst communicatie – ontwerp werkinstrumenten

Operationele doelstelling 2: We optimaliseren verder onze communicatie naar gedetineerden.

Duiding: We merken tevens op dat de communicatie naar gedetineerden niet altijd gestroomlijnd verloopt, soms zelfs niet gebeurt of dat er veel vertraging op de communicatie zit.

Actie 4.2.1: We verfijnen, finaliseren, implementeren en evalueren onze huisstijl en zorgen ervoor dat deze door elk van de partners kan gebruikt worden.

Trekker	Organisatieondersteuner
Betrokkenen	Objektif
Timing	Start juli 2018 (verderzetting)
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Documenten staan ter beschikking van de partners (word, powerpoint, sjabloon)

Actie 4.2.2: We onderhouden het infokanaal en brengen dit meer onder de aandacht van de gedetineerden.

Trekker	Organisatieondersteuner
Betrokkenen	Objektif
Timing	Start juli 2018 (verderzetting)
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Aantal updates van het infokanaal voor de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

Actie 4.2.3: We denken na over hoe we anderstaligen makkelijker kunnen bereiken en implementeren deze werkwijze

Trekker	Organisatieondersteuner
Betrokkenen	Onderwijscoördinator - Beleidscoördinator
Timing	September 2018 – december 2019
Kosten	Werkingskosten
Indicator	Aantal initiatieven gericht op anderstalige communicatie

Strategische doelstelling 5: We proberen de meest kwetsbare/geïsoleerde groepen gedetineerden in de gevangenis van Mechelen beter te bereiken en ook voor hen een toereikend aanbod uit te bouwen.

Duiding: Als meest kwetsbare gedetineerden wordt hier de groep gedetineerden gedefinieerd die we met het aanbod hulp- en dienstverlening niet of nauwelijks bereiken of waarvoor er tot op heden geen toereikend aanbod uitgewerkt is door de diensten van de hulp- en dienstverlening.

Operationele doelstelling 1: We willen een uitgebreider beeld krijgen van de omvang van het druggebruik bij de gedetineerden in de gevangenis van Mechelen en nagaan hoe we hier met het aanbod kunnen moeten op inspelen.

Actie 5.1.1: We zoeken externe partners om de omvang van het druggebruik in de gevangenis mee te onderzoeken en engageren ons in het onderzoek.

	Trekker	Beleidscoördinator
	Betrokkenen	Onderwijscoördinator - Trajectbegeleider
	Timing	Start onderzoek september 2019 – einde onderzoek midden 2020
	Kosten	Nog te bepalen
	Indicator	Uitgeschreven onderzoek en aanbevelingen

Actie 5.1.2: We richten een werkgroep drugs op met de relevante partners en gaan met de werkgroep na of er mogelijkheid is om een drugsbeleid uit te tekenen in de gevangenis en of het zinvol en haalbaar is om bepaalde (preventieve) acties te ondernemen.

	Trekker	Beleidscoördinator
	Betrokkenen	Relevante partners (Tandem CGG PSD...)
	Timing	Najaar 2018
	Kosten	Personeelsinzet
	Indicator	Krijtlijnen werkgroep drugs + verslaggeving werkgroep

Actie 5.1.3: We inventariseren het aanbod ter preventie en aanpak van drugsproblematiek in andere gevangnissen en bij andere partners

	Trekker	Trajectbegeleider
	Betrokkenen	Werkgroep drugs
	Timing	Opstart najaar 2018
	Kosten	Personeelsinzet
	Indicator	Inventarisatielijst

Actie 5.1.4: We gaan op zoek naar expertise ter ondersteuning van lokale individuele begeleidingen

	Trekker	Trajectbegeleider
	Betrokkenen	Werkgroep drugs
	Timing	Opstart najaar 2018
	Kosten	Personeelsinzet
	Indicator	Oplijsting mogelijke instrumenten

Actie 5.1.5: we zetten in op bewustwording en sensibilisering omtrent de drugsproblematiek in de gevangenis van Mechelen

	Trekker	Werkgroep drugs
	Betrokkenen	Organisatieondersteuner
	Timing	Doorlopend
	Kosten	Nog te bepalen - budget beleidscoördinator
	Indicator	Realisatie van 4 campagnes gedurende de looptijd van het actieplan

Operationele doelstelling 2: We zetten als team van de Vlaamse Gemeenschap in op een specifiek aanbod voor gedetineerden in een individueel regime

Actie 5.2.1: We inventariseren bestaande praktijken in andere gevangnissen en vergaren expertise met betrekking tot deze doelgroep.

	Trekker	Beleidscoördinator
	Betrokkenen	Beleidscoördinator - Trajectbegeleider
	Timing	Eind 2018
	Kosten	Personeelsinzet
	Indicator	Inventarisatie praktijken

Actie 5.2.2: We ontwikkelen een toolbox dat kan gebruikt worden door gedetineerden tijdens hun individueel regime.

Trekker	Trajectbegeleider
Betrokkenen	Beleidscoördinator – Organisatieondersteuner – directie
Timing	Eind 2019
Kosten	Steunfonds
Indicator	Toolbox met uitgeschreven handleiding en stappenplan - aantal uitreikingen

Actie 5.2.3: We houden het overzicht over het aantal gedetineerden in individuele regimes.

Trekker	Beleidscoördinator
Betrokkenen	Organisatieondersteuner - Trajectbegeleider
Timing	Doorlopend
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Actueel document met overzicht van gedetineerden in individuele regimes

Actie 5.3.4: We doen als team van de Vlaamse Gemeenschap een proactief aanbod naar gedetineerden in individuele regimes

Trekker	Trajectbegeleider
Betrokkenen	Leden van Objectif
Timing	Doorlopend
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Oplijsting proactief aangeboden aanbod

Operationele doelstelling 3: We zetten verder in op het ontwikkelen van een suïcidepreventiebeleid in de gevangenis van Mechelen. We proberen dit te implementeren en te evalueren.

Actie 5.3.1: We werken het draaiboek suïcidepreventiebeleid verder uit.

Trekker	Beleidscoördinator
Betrokkenen	Werkgroep suïcidepreventie
Timing	Eind 2019
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Uitschreven conclusie van de werkgroep

Actie 5.3.2: We zetten in op de implementatie en evaluatie van het draaiboek

Trekker	Beleidscoördinator
Betrokkenen	Werkgroep suïcidepreventie
Timing	Eind 2020
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Aantal opvolgingen door de werkgroep

Domeinspecifieke doelstellingen

Onderwijs

Operationele doelstelling 1: We problematiseren de digitale kloof met de wereld buiten de gevangensmuren en trachten ze te verkleinen.		
Motivering: Jaar na jaar wordt de digitale kloof met de buitenwereld groter. Dit laat zich al zeker voelen op het domein van het onderwijs in de gevangenis. Opleidingscentra zetten meer en meer in op opleidingen met gebruik van internet. Voor sommige opleidingen, zoals voor rijbewijs is het nieuwe lesmateriaal niet meer offline beschikbaar. Voor andere opleidingen bevat het curriculum nu online aspecten waardoor de certificering bij uitsluitend offline aanbod kan in het gedrang komen.		
Actie 1: We brengen de digitale kloof blijvend onder de aandacht van lokale en bovenlokale instanties.		
Trekker	Onderwijscoördinator	
Betrokkenen	Objektief	
Timing	Doorlopend	
Kosten	Personeelsinzet	
Indicator	Dit wordt op verschillende overlegstructuren geagendeerd	
Actie 2: We gaan na hoe de verschillende onderwijscentra in Mechelen omgaan met het digitale werken buiten de gevangensmuren om.		
Trekker	Onderwijscoördinator	
Betrokkenen	/	
Timing	Zomer 2019	
Kosten	Personeelsinzet	
Indicator	Document ter beschikking met manier van digitaal werken	
Operationele doelstelling 2: Er is een nieuwe beroepsopleiding – basismodule keuken - geïmplementeerd in de gevangenis van Mechelen		
Motivering: Er is een principiële goedkeuring om een basismodule keuken te organiseren in de gevangenis. De concrete uitwerking van dergelijke basismodule dient nog uitgewerkt en vertaald te worden naar de context van de gevangenis Mechelen.		
Actie 1: Het uitwerken van een stappenplan van te nemen acties en beslissingen.		
Trekker	Onderwijscoördinator	
Betrokkenen	/	
Timing	Voorjaar 2019	
Kosten	Personeelsinzet	
Indicator	Uit- en afgewerkt stappenplan	
Actie 2: Het creëren van een draagvlak voor de opleiding bij het personeel van justitie		
Trekker	Onderwijscoördinator	
Betrokkenen	Onderwijscoördinator – Beleidscoördinator – Directie	
Timing	Voorjaar 2019	
Kosten	Personeelsinzet	
Indicator	Overeengekomen en uitgeschreven afsprakenkader met verantwoordelijke keuken	
Actie 3: Uitwerken van te volgen procedures met betrekking tot aankoop en budgettering		
Trekker	Onderwijscoördinator	
Betrokkenen	Onderwijscoördinator	
Timing	Voorjaar 2019	
Kosten	Personeelsinzet	
Indicator	Document met uitgeschreven procedures	
Actie 4: De module wordt aangeboden voorjaar 2019 of najaar 2019		
Trekker	Onderwijscoördinator	
Betrokkenen	Onderwijscoördinator – gevangenis Mechelen – Cellmade – CVO TSM	
Timing	Voorjaar of Najaar 2019	
Kosten	Personeelsinzet	
Indicator	De module is ingericht.	

Cultuur

Strategische doelstelling: Een laagdrempelig en stabiel aanbod uitwerken voor het domein cultuur, een aanbod dat gedragen wordt door de verschillende partners.

Motivering: Bij de start van de huidige cultuurfunctionaris was er geen sprake van een laagdrempelig en stabiel aanbod voor het domein cultuur. De voorbije periode zijn er verschillende stappen gezet om een stabiel aanbod uit te werken, de komende periode wil de cultuurfunctionaris verder inzetten op het uitwerken van een dergelijk laagdrempelig en stabiel aanbod.

Actie 1: Continuïteit krijgen in het crea-atelier.

Trekker	Cultuurfunctionaris
Betrokkenen	Vrijwilligers crea-atelier
Timing	Doorlopend
Kosten	Werkingskosten materiaal – steunfonds - vrijwilligersvergoeding
Indicator	Aantal crea-ateliers bijhouden

Actie 2: Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om een laagdrempelig muzikaal aanbod uit te werken in de gevangenis Mechelen, rekening houdend met het gegeven dat Mechelen een arresthuis is en dat de context beperkt is wat betreft materiaal dat kan gebruikt worden.

Trekker	Cultuurfunctionaris
Betrokkenen	Vrijwilligers
Timing	Juni 2020
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Inventarisatie van mogelijkheden, ervaringen in andere gevangenissen

Actie 3: Zoveel als mogelijk anderstaligen aan te trekken voor dit laagdrempelig aanbod

Trekker	Cultuurfunctionaris
Betrokkenen	Cultuurfunctionaris
Timing	Doorlopend
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Oplijsten van het aantal acties dat gericht is op anderstaligen

Actie 4: Inzetten op bredere samenwerkingsverbanden met organisaties en partners buiten de gevangenis. Met als doel de gedetineerdenpopulatie op een andere manier in de kijker te zetten en een brug binnen buiten op te zetten.

Trekker	Cultuurfunctionaris
Betrokkenen	Objektief
Timing	Doorlopend
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Bestaande samenwerkingsverbanden

SPORT

Strategische doelstelling 1: Een vast en stabiel aanbod uitwerken voor het domein sport.		
Motivering: Sinds februari 2018 is er opnieuw een fitness-aanbod in de gevangenis van Mechelen. Dit aanbod dient nog op punt gezet te worden en een vaste waarde te worden in de gevangenis van Mechelen. Er is tevens nog ruimte om het sportaanbod uit te breiden.		
Actie 1: Het fitnessaanbod wordt blijvend geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd.		
Trekker	Sportfunctionaris	
Betrokkenen	Sportfatic – bewakend personeel - Beleidscoördinator	
Timing	Doorlopend	
Kosten	Personeelsinzet	
Indicator	Tweejaarlijkse evaluatie	
Actie 2: Het sportaanbod wordt uitgebreid, met specifieke aandacht voor buitensporten.		
Trekker	Sportfunctionaris	
Betrokkenen	/	
Timing	Zomer 2019	
Kosten	Nog te bepalen	
Indicator	Sportaanbod	
Strategische doelstelling 2: Domein sport werkt actief mee aan overkoepelende en domein overstijgende materie		
Actie 1: De sportfunctionaris is een actieve partner in de uitwerking van het project van de Stad Mechelen en CBE om tijdens de fitnessmomenten in de gevangenis aan gedetineerden de kans te geven om op een laagdrempelige manier Nederlands te leren.		
Trekker	Sportfunctionaris	
Betrokkenen	CBE – BC – OC	
Timing	eind 2018	
Kosten	Projectkosten CBE	
Indicator	Genomen acties in het project	
Actie 2: De sportfunctionaris deelt zijn expertise inzake radicalisering en sport, en zet deze mee in voor de aanpak van radicalisering in de gevangenis van Mechelen.		
Trekker	Sportfunctionaris	
Betrokkenen	Team hulp- en dienstverlening	
Timing	Eind 2019	
Kosten	Personeelsinzet	
Indicator	Gedeelde expertise	

Bibliotheek

Strategische doelstelling 1 : Er wordt blijvend ingezet op het stimuleren van lezen.		
Motivering: het huren van films is heel populair in de bibliotheek. Daarnaast is het toch belangrijk om blijvend in te zetten op de vaardigheden van het lezen.		
Actie 1.1: Er wordt een concreet concept / voorstel uitgewerkt dat het mogelijk maakt voor gedetineerden om iets langer in de bibliotheek te kunnen verblijven. Momenteel kunnen gedetineerden de bibliotheek ongeveer 15 minuten per week bezoeken.		
	Trekker	Bibliotheekmedewerker
	Betrokkenen	Directie
	Timing	Eind 2018
	Kosten	Personeelsinzet
	Indicator	Uitgewerkt concept
Actie 1.2: Er is een leeshoek voorzien in de ruimte van de bibliotheek		
	Trekker	Bibliotheekmedewerker
	Betrokkenen	Directie
	Timing	Juni 2019
	Kosten	Nog te bepalen
	Indicator	Leeshoek
Actie 1.3: Er zijn tijdschriften en kranten ter beschikking in de bibliotheek		
	Trekker	Bibliotheekmedewerker
	Betrokkenen	/
	Timing	Juni 2019
	Kosten	Budget bibliotheek – budget steunfonds
	Indicator	Aantal beschikbare kranten en tijdschriften
Strategische doelstelling 2: Er wordt verder geïnvesteerd in verschillende samenwerkingsverbanden.		
Motivering: in het verleden werd er minder ingezet in de samenwerking met de Stad Mechelen, de stadsbibliotheek Mechelen en de partners van de hulp- en dienstverlening in de gevangenis Mechelen. De huidige bibliotheekmedewerker wil de samenwerkingsverbanden versterken met als doel de gedetineerdenpopulatie meer onder de aandacht te brengen als kwetsbare doelgroep.		
Actie 2.1: De bibliotheekmedewerker neemt op regelmatige basis deel aan de teamvergadering van de hulp- en dienstverlening in de gevangenis Mechelen en blijft zo op de hoogte van de ontwikkelingen bij de partners		
	Trekker	Bibliotheekmedewerker
	Betrokkenen	Objektief
	Timing	Doorlopend
	Kosten	Personeelsinzet
	Indicator	Aantal aanwezigheden
Actie 2.2: De bibliotheekmedewerker neemt deel aan overleg en bijeenkomsten van de stadsbibliotheek Mechelen en bijkomend aan overleg met de Stad Mechelen		
	Trekker	Bibliotheekmedewerker
	Betrokkenen	Beleidscoördinator – stad Mechelen – bibliotheek Mechelen
	Timing	Doorlopend
	Kosten	Personeelsinzet
	Indicator	Aantal aanwezigheden

Tewerkstelling

Operationele doelstelling 1: We streven naar een optimale samenwerking met de VDAB Mechelen.		
Motivering: in 2014 werd een detentieconsulente van de VDAB Antwerpen tijdelijk aangesteld ter vervanging van een lokale detentieconsulent. Deze situatie is nog steeds actueel en bijgevolg is VDAB Mechelen momenteel maar minimaal vertegenwoordigd in de gevangenis van Mechelen. Door de vele wijzigingen in de functie van de beleidscoördinator voor de gevangenis van Mechelen werd er de voorbije jaren ook minder ingezet op de contacten en samenwerking met de VDAB Mechelen.		
Actie 1: We streven naar vertegenwoordiging van een VDAB-consulente van de Stad Mechelen in de gevangenis van Mechelen.		
	Trekker	Beleidscoördinator
	Betrokkenen	VDAB
	Timing	Eind 2020
	Kosten	VDAB
	Indicator	Aanwezigheid van detentieconsulente VDAB Mechelen
Actie 2: We gaan op regelmatige basis in overleg met de VDAB Mechelen		
	Trekker	Beleidscoördinator
	Betrokkenen	VDAB – Onderwijscoördinator
	Timing	Doorlopend
	Kosten	Personeelsinzet
	Indicator	Aantal georganiseerd overleg
Actie 3: VDAB Mechelen tekent, samen met de andere partners, mee het beleid uit van de hulp- en dienstverlening in de gevangenis van Mechelen. We spelen in op de actualiteit betreffende werkmogelijkheden, vormingen en beroepsopleidingen.		
	Trekker	Beleidscoördinator
	Betrokkenen	VDAB – OC
	Timing	Doorlopend
	Kosten	Personeelsinzet
	Indicator	Aantal initiatieven van de VDAB

Stad Mechelen

Operationele doelstelling 1: We verkennen de mogelijkheden tot samenwerking met de diensten van de Stad Mechelen met als doel de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden te optimaliseren in gevangenis en te continueren naar buiten toe.

Actie 1: We stappen mee in het project van de Stad Mechelen en CBE om tijdens de fitnessmomenten in de gevangenis aan gedetineerden de kans te geven om op een laagdrempelige manier Nederlands te leren

Trekker	CBE
Betrokkenen	Beleidscoördinator - Onderwijscoördinator - Sportfunctionaris
Timing	Najaar 2019
Kosten	Stad Mechelen
Indicator	5 Uitgeschreven leeransen zoals omschreven in de overeenkomst

Actie 2: We sensibiliseren extramurale diensten (OCMW, mutualiteit, dienst bevolking, tewerkstellingsplaatsen ...) over problemen van overgang van vrijheid naar detentie maar ook omgekeerd van detentie naar vrijheid.

Trekker	Beleidscoördinator
Betrokkenen	Afdelingshoofd preventie en veiligheid – andere partners
Timing	Doorlopend
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Aantal overlegmoment met potentiële partners

Actie 3: Een vertegenwoordiger van de Stad Mechelen neemt deel aan de beleidsteams in de gevangenis van Mechelen en tekent mee het beleid uit van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden in de gevangenis van Mechelen.

Trekker	Beleidscoördinator
Betrokkenen	Beleidsteam – stad Mechelen
Timing	Doorlopend
Kosten	Personeelsinzet
Indicator	Aanwezigheden tijdens beleidsteam